

J. van Opeinde

**WAT WAS
HET MOEILIKST?**

WAT
WAS HET MOEILIJKST
?

DOOR
J. VAN OPEINDE

TEKENINGEN VAN NANCY SCHOTEL

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

HOOFDSTUK I

De klok van de dorpstoren slaat vier uur. Nog even is het stil.

Dan gaat de deur van de school open.

Daar lopen ze naar buiten, de jongens en de meisjes, die de hele middag tussen de vier muren van het schoollokaal hebben gezeten.

Ze joelen en roepen. Hun klompen klepperen over het dorpsplein.

't Is één en al drukte en rumoer.

De klas van meester De Graaf, bij wien Lieske zit, is 't eerste buiten.

„Zullen we nog even spelen?” vraagt één van Lies' vriendinnetjes haar.

„Nee,” zegt Lies, „nu niet. Ik moet gauw naar huis,” en weg loopt ze.

„Moet je alweer boodschappen doen?”

„Nee hoor.”

„Wat dan?”

„Dat vertel ik je niet. Daag!”

Daar huppelt en danst Lies weg.

Haar zwarte vlechten dansen op haar rug mee.

Ze wacht ook maar niet op haar zusjes, om samen de weg naar huis te gaan.

Dat duurt haar nu te lang.

Ze wil graag héél gauw thuis zijn, om moeder iets fijns te vertellen.

Een mooi boek krijgt ze van den meester. Ze mag het morgen zelf komen uitzoeken.

Dáárom is Lieske zo blij en dáárom loopt ze zo vlug.

Daar staat de bakker voor de deur van zijn winkel naar buiten te kijken.

Lieske kent hem wel. Ze zwaait naar hem.

„Wat heb je een haast, Lieske,” roept hij.
„Dag bakker,” roept Lieske en loopt vlug door.

Ze is nu de dorpsstraat al uit op de weg.
De wind waait wild door de toppen van de bomen. Hij duwt Lieske in de rug.
Nog wat vlugger, denkt Lieske.
Ze doet haar mantel los en houdt hem wijd opengespreid.
Het is koud, maar daar merkt ze niets van. Ze heeft een warme muts op en een sjaal om. En dan nog de wind in de rug. Nee hoor, Lieske voelt niets van de kou.
Ze houdt lekker haar mantel wijd open.
Nu kan de wind haar nog meer helpen. Het is alsof hij het wéét, dat ze gauw thuis wil zijn.
Hij doet zijn best en blaast en duwt Lieske met harde rukken voort.
Ze loopt een heel eind hard. Zo schiet ze lekker op.
Maar dan . . . wat ziet ze daar?
Midden op de weg staat Hector, de hond van boer Spinder.
Even staat Lieske stil. Wat nu?
Ze is toch eigenlijk wel een beetje bang voor die grote hond.
Maar ze móét hem voorbij.
Niet bang zijn, denkt Lieske, niets laten merken. Als hij ziet, dat je niet verder durft, komt hij juist op je af.
Ze loopt weer hard door. Maar de mantel staat nu niet meer wijd uit. Hij fladdert nu om haar heen.
Even kijkt Lieske nog achterom, of de andere kinderen al in de verte aankomen. Er is niets te zien op de eenzame weg.
Daar lopen alleen maar een bang meisje en een hond.
Die hond vindt zo'n huppelend en hollend meisje wel aardig.
Daar kan hij misschien mee spelen.
Metéén schiet hij met grote sprongen op Lieske af. Die zet het nog meer op een lopen, de mantel danst om haar heen.
Hector loopt blaffend achter haar aan. Het is alsof hij zeggen

wil: „Fijn gaat dat zeg, ik wil met je spelen; die mantel vind ik zo leuk.”

Hij springt nu blaffend om Lieske heen.

Maar die is al haar flinkheid opeens vergeten.

O, ze is zo bang.

Ze zou wel hard willen gillen.

Dat durft ze toch ook weer niet voor die boze Hector. Ze holt maar door.

Hector blaft, hij vraagt: „Mag ik die mantel vastpakken?”

O, kijk eens, de mantel gaat de lucht in. Nee, floep, daar is ze weer.

Wacht, denkt Hector, nu pak ik dat rare ding beet!

Met een grote sprong is hij weer bij Lieske.

En dan opeens. . . . Hap! Daar heeft hij de mantel vast.

Lieske valt door de schok op de grond. Languit ligt ze daar. Ze gilt het uit. Nu geeft het toch niets meer.

„Moeder, moeder, help me,” roept ze.

Niemand ziet of hoort Lieske. Alleen Hector, die er nu stil bij staat. Dàt vindt hij een vreemd spelletje. Hij begrijpt er niets van.

Waarom gaat die mantel nu niet meer zo fijn de hoogte in?

Waarom lóópt dat meisje nu niet meer? En waarom ligt ze daar nu zo?

Hector vindt dat erg vreemd.

Even staat hij nog te kijken, maakt een paar dwaze sprongen om haar heen en gaat er vandoor.

Zó vindt hij 't spel niet aardig.

En Lieske?

Die ligt nog steeds op de grond en snikt het uit.

Opkijken durft ze bijna niet.

Die boze Hector zal haar dadelijk nog bijten.

Zou er nu niemand aankomen?

Waar zou Hector zijn?

Heel voorzichtig licht Lieske het hoofd op. Ze ziet de hond niet.

Nog een beetje meer rondkijken.
Gelukkig, hij is weg.
Nu probeert Lieske op te staan; zacht huilt ze.
Haar handen en benen doen pijn.
Weer komen de waterlanders te voorschijn, want ze ziet bloed op haar handen.
En haar knie doet ook zo zeer.
Lieske kijkt, door haar tranen heen, naar de knie.
Maar wat verschrikkelijk is dat!
Haar kous kapot en allemaal bloed.
Harder begint ze nu te huilen.
Het is ook allemaal zo erg.
Haar mooie lichte kousen kapot.
De kousen, die moeder voor haar breide en waar ze erg voorzichtig mee moest zijn.
Nu is er niets meer over van de dansende blijde Lieske, die zo vrolijk uit school kwam.
Niets dan een huilend meisje met bebloede handen en knieën, dat nu langzaam, héél langzaam naar huis loopt.
Wat zal moeder nu wel zeggen? denkt Lieske. Moeder moet nu direct de nieuwe kousen weer stoppen. De kousen, waar moeder zo druk mee is geweest.
Lieske huilt maar door.
Had ik maar gewacht op Sietske en Elsje, dan was ik niet gevallen, denkt ze verder. En nu kan ik dadelijk ook geen boodschappen voor moeder doen.
Moeder heeft het altijd zo druk met de winkel. Als er klanten komen, blijft het huiswerk liggen.
Lieske moet dan nog wel eens wat opruimen. Nu zal ze het niet kunnen.
De tranen lopen Lies nog steeds over de wangen. Af en toe veegt zij ze af met de mouw van haar mantel. Maar steeds komen er nieuwe te voorschijn.
In haar mantel is ook een grote scheur.
Dat weet Lieske nog niet.

Gelukkig maar, anders zou ze nog meer verdriet hebben.
Het is zo al erg genoeg.

Eindelijk is ze thuis.

Moeder zit voor het raam te breien. Ze kijkt, als Lieske voorbij het raam gaat.

Verschrikt staat ze op en maakt de deur open.

Wat huilt Lieske en wat ziet ze er uit!

„Wat is er, Lieske?” vraagt moeder.

Maar dan ziet ze zelf al, wat er gebeurd is.

„O kind, ben je gevallen? Kom maar gauw binnen, dan zal ik je helpen.”

„Hector wilde me bijten, en ik was zo bang.”

Weer begint ze te snikken.

Moeder laat haar even begaan.

„Huil maar uit, meisje,” troost moeder haar, terwijl ze de verwarde haren van Lies' voorhoofd strijkt.

Dan komt Lieske een beetje tot bedaren.

Moeder zet haar nu in vaders grote stoel. Ze haalt vlug een kom met water.

„Nu gaan we eerst je gezicht afwassen. En dan niet meer huilen, hoor. Straks vertel je maar eens precies, hoe het allemaal gebeurd is.”

Dan komen de handen en knieën aan de beurt.

„Jij arme Lies,” zegt moeder. „Die knie, daar zul je wel pijn aan hebben. Daar zullen we eens een fijn verbandje om doen. Even het verbandtrommeltje halen.”

Een ogenblik later is moeder al weer terug.

„Kijk eens,” zegt ze, „een schoon gaasje er op, een stukje watten en nu de zwachtel.”

Moeder zwachtelt het stevig.

„Ziezo, dat zit, Lies.”

„Ja moeder, lekker stijf, nu doet het ook niet zo'n pijn meer,” zegt Lieske, die af en toe nog even nasnikt.

Dan pakt ze moeder vast en zegt: „Het spijt me zo van de kousen, moeder.”

„Mij ook, Lies, maar dat is nu een keer gebeurd. Vertel me nu eens, hoe het kwam.”

Dan vertelt Lieske van den meester, en van het boek dat ze zou krijgen, hoe ze gauw thuis wilde zijn om het moeder te vertellen en van de hond, die haar wilde bijten.

Moeder zegt dan maar niets meer van de kousen met de grote gaten, waar ze zorgelijk aan denkt.

„Blijf maar rustig zitten. Sietske kan die paar boodschappen dadelijk nog wel wegbrengen. Ik ga gauw een boterham voor vader en voor jullie klaarmaken.”

HOOFDSTUK II

Even later komen de andere kinderen ook thuis.

Moeder is bijna klaar met de boterhammen.

Eerst stommelen Sietske en Elsje de kamer binnen.

Verschrikt kijken ze naar Lieske, die in vaders stoel zit, met een groot verband om de éne knie.

Ze vergeten moeder goedendag te zeggen. Lies heeft gehuild, dat zien ze zo.

„Lies, wat is er?” vragen ze dan.

Lieske trekt met haar lip.

Dan zegt moeder: „Lieske is gevallen. Laat ze maar even rustig zitten. Eten jullie de boterham op, dan kan Sietske nog een paar boodschappen wegbrengen voor het donker is.”

„Mag ik dan mee?” vraagt Elsje, „dan zal ik ook helpen dragen.”

„Hè ja, moeder, mag het?” Sietske kijkt moeder vragend aan.

„Goed, maar vlug opschieten.”

Daar komen vader en de jongens binnen. Ook die kijken direct naar Lieske.

„Wel, wel,” zegt vader, „is 't hier een ziekenhuis geworden?”

„Ja,” lacht moeder, „daar zit nu onze Lieske met een zere knie.

Ze is gevallen en ik geloof, dat ze het wel een beetje prettig vindt," voegde ze er bij, terwijl ze ondeugend naar Lieske kijkt. „Nu hoeft ze fijn geen boodschappen te doen, ze hoeft de turf-bak niet te vullen en ze hoeft ook geen hout binnen te brengen."

Moeder maakt er maar een grapje van. Anders begint Lieske weer te huilen, denkt ze.

Zo nu en dan — moeder ziet het wel — trilt haar lipje nog verdacht.

„Nu," zegt vader, „dan mag ze ook nog in mijn stoel blijven zitten. Dat helpt misschien wel een beetje. Maar hoe kwam het nu dat je viel, Lieske?"

Lies kijkt moeder aan.

Ze hoopt dat moeder het nu vertellen zal.

Maar nee hoor, die doet net alsof ze niet hoort, wat vader vroeg. Moeder gaat de kamer uit met Sietske en Elsje, om voor de boodschappen te zorgen.

En nu moet Lieske het zelf wel vertellen. Zacht zegt ze: „Hector van boer Spinder wou me bijten. Ik liep heel hard en toen kwam Hector op me af en pakte mijn mantel vast en toen viel ik."

„O jou kleine domoor," zegt vader, „weet je wat ik denk? Hector heeft met je willen spelen. Zo'n fladderende mantel vond hij zeker leuk."

Daar heeft Lieske helemaal niet aan gedacht. Wat dom! Nu zit ze met een zere knie en kapotte kousen en nu kan ze misschien morgen niet eens naar school. En dat alleen, omdat ze bang was voor een hond, die met haar wilde spelen.

„Jongens," zegt moeder, die weer binnen is gekomen tegen Klaas en Jan, „trek je oude kleren aan."

De jongens weten, wat dat betekent.

De schoolkleren moeten uit, een oude broek en jas aan en dan vader helpen in de stal.

Of ze het altijd prettig vinden? Daar vraagt vader niet naar. Hij kan de hulp van een paar kleine knechten best gebruiken.

In de kamer, waar Lieske alleen achterblijft, is het weer rustig. Het begint al donker te worden.

Lieske hoort, dat moeder bezig is in de winkel.

Op de tafel is een zacht schijnsel van het theelichtje.

De kachel, die moeder wat heeft opgepookt, krijgt een rood gloeiplekje.

HOOFDSTUK III

Vader is met de jongens aan het werk gegaan.

In de bijna donkere stal steekt hij de lantaarn aan.

Schimmig dansen de schaduwen van de koeienlichamen groot en spookachtig tegen de muur op en neer, als vader met de brandende lantaarn door de stal loopt om hem op te hangen.

De koeien schonken onrustig tegen de schotten of slaan met hun koppen. Ze kijken achterom. Ze merken dat het nu melken-voertijd is geworden.

Vader veegt vlug de stallen wat schoon. Dan kan hij gaan melken. Hij praat af en toe tegen de dieren.

„Ja Bonte, je wordt zo geholpen, even geduld, hoor.”

„Vooruit, Sietske, opzij jij.”

Dan begint vader te melken. Schuimend spat de melk in de grote emmer, die regelmatig voller wordt.

De jongens dragen het hooi naar de dieren en brengen het water rond.

Hun laatste werk is de stal aanvegen en zand strooien op het middenpad.

Ze wachten en praten zachtjes wat, tot vader ook klaar is.

Hij keurt het werk van zijn jonge knechten. Ze zien aan vaders gezicht dat hij tevreden is.

Als alles klaar is kijkt vader nog even rond.

Dan wordt de lantaarn uitgeblazen en staan ze weer buiten.

't Is snel donker geworden. Enkele sterren stralen al helder aan de hemel.

Wanneer de jongens de warme, helder verlichte kamer binnen gaan, hebben ze hun stalkleren uitgetrokken.

Met knipperende ogen tegen het licht blijven ze even staan.

Lieske zit te lezen.

„Er zou wel eens wat vorst kunnen komen,” zegt vader, die nu ook binnenkomt. „De wind is gaan liggen en 't is nú al een heldere sterrenlucht.”

„Dan komt er misschien ook wel gauw ijs,” hopen de jongens.

„Hè,” zegt Lieske, „en dan hoop ik, dat mijn knie weer gauw beter is. Dan gaan we fijn schaatsen, hè, Klaas en Jan?”

„Nu dat is afwachten,” zegt Klaas, „je bent nog wat te klein om met grote broers te rijden, ik ben bang dat ik je aldoor mee moet slepen.”

„Wat een opschepper,” lacht Lieske, „wacht maar, jongetje, als we eenmaal op het ijs zijn, dan zullen we wel eens weer zien.”

Klaas trekt Lieske aan de vlechten.

„Ja hoor, Lies, we doen vast een baantje samen.”

's Avonds draagt vader Lieske naar boven, alsof ze nog een klein meisje was.

„Nu heb ik weer een dochter van twee jaar, die niet eens alleen de trap op kan lopen,” plaagt vader haar.

Maar Lieske vindt 't toch wel fijn en duwt haar gezichtje eens tegen vaders wang aan.

Wanneer de anderen later boven komen, slaapt Lieske al.

Ze merkt niet eens, dat Sietske ook in bed komt.

HOOFDSTUK IV

De volgende morgen vroeg komt moeder naar Lieske kijken.

„En Lieske, hoe gaat het met je knie?” vraagt moeder.

„Laat me maar eens zien. Sietske, ga jij maar opstaan.”

Moeder slaat de dekens terug en als Sietske uit bed is gesprongen, wikkelt ze voorzichtig het verbandje los.

„O,” zegt ze, „de knie is nog wel dik, maar de wond is al een stuk beter. Probeer eens of je er op lopen kunt.”

Nu, dat valt Lieske nog niet zo mee.

„Ik zou vandaag maar thuis blijven; dan kun je misschien morgen weer gewoon naar school gaan,” meent moeder. „We zullen er nu maar weer een nat verbandje omheen doen.”

Als dat gebeurd is, gaat Lieske zich aankleden. Sietske is al lang klaar.

Dan loopt ze voorzichtig de trap af. 't Gaat, maar naar school lopen zou ze toch niet kunnen.

Moeder heeft beneden al een briefje voor school geschreven.

Klaas moet het aan den meester geven.

„Zeg Lies,” vraagt Klaas, „zal ik vandaag voor je thuis blijven? Dan loop je maar op mijn benen.”

Lies lacht: „Malle jongen, dat kan immers niet! Als je me nu nog op je rug zette...”

„Dat is me te zwaar, hoor, maar ik zal wel tegen den meester zeggen dat je het prettig vindt, om thuis te blijven,” zegt Klaas.

Even later gaan Klaas, Jan, Sietske en Elsje naar school.

Bij de bocht kijken ze nog even om en zwaaien.

Lieske, die voor het raam is gaan zitten, zwaait terug.

Dan blijft ze alleen achter.

Erg naar vindt ze het niet. Het is wel prettig, een keertje thuis te blijven.

Voor al de middag kan zo echt gezellig zijn, als moeder vroeg thee heeft gezet en vertellen gaat. Maar dan moet het niet druk zijn in de winkel, want dan heeft moeder geen tijd.

Lieske drukt haar neus tegen de ruit.

O, kijk, daar komt meester aan op de fiets.

Hij ziet Lieske niet, hij draait de bocht om.

Als ik morgen maar weer naar school kan, denkt Lieske. De laatste dag voor de Kerstvacantie is haast de fijnste dag van het hele jaar.

Zo'n morgen is wel zó prettig.

Dan vieren ze Kerstfeest op school.

Meester vertelt de Kerstgeschiedenis en een Kerstverhaal en ze zingen dan Kerstliedjes.

„Lies, help je me nu even met afwassen?” vraagt moeder, die de kamer binnen komt.

„Ja moeder,” zegt Lies en ze stapt naar de bijkeuken.

Al gauw zijn ze samen druk bezig.

„Moeder, denkt u dat ik morgen weer naar school kan? 'k Zou zo graag willen.”

„Dat denk ik wel; als je vandaag maar voorzichtig aan doet. De dikte moet eerst weg,” zegt moeder.

Nu is Lieske gerust. Vluggelucht helpt ze mee. Moeder wast en Lieske droogt af.

Van blijdschap begint ze te zingen.

„De herdertjes lagen bij nachte....,” moeder valt in en dan zingen ze samen onder het werk door.

't Lijkt wel of ze nu veel vlugger opschieten dan anders.

En als vader om tien uur binnenkomt, om zijn kopje koffie te halen, zitten moeder en Lieske al aardappelen te schillen.

Zo vliegt de tijd voor Lieske om.

HOOFDSTUK V

Maar 's middags wordt het anders. Moeder kan geen ogenblik rustig blijven zitten. Telkens gaat de bel van de winkel.

Er zijn veel mensen, die nu inkopen komen doen voor de Kerstdagen.

„Ja Lieske, 't is vanmiddag erg druk,” zegt moeder, als ze even in de kamer komt, „schenk jij nu eens een kopje thee in voor ons beiden, dan haal ik er een lekker koekje bij. Misschien is de winkelbel dan ook wel even stil.”

Lieske schenkt thee en dan zitten ze samen even te genieten. Maar Lies heeft niet veel geduld.

„Moeder, mag ik dan dadelijk even buiten, als u weer in de winkel moet zijn?” vraagt ze.

„Ja, dat is goed, maar je flink inpakken, hoor!”

Lieske trekt haar mantel aan.

Dan hoort ze moeder met spijt in haar stem zeggen: „O Lies, wat een scheur. Dat is erg, hoor. Wees toch ook wat voorzichtig. Hoe moet ik dat nu weer netjes dicht krijgen?”

Moeder kijkt verdrietig.

Lieske ziet de scheur nu ook. Daar wist ze niets van. Dat is natuurlijk nog van gisteren.

„Trek je zondagse mantel dan maar even aan,” zegt moeder, „maar zul je erg voorzichtig zijn?”

Juist gaat de bel.

Moeder drinkt vlug haar kopje leeg en wanneer de bel nog eens rinkelt, is ze al weer in de winkel.

Lieske gaat naar buiten. Ze neemt haar poppenslee mee.

't Is maar een lege margarinedoos. Ze is er toch blij mee.

Met moeder samen heeft ze er een bedje ingemaakt. Daar liggen nu de drie poppen in.

Eén van Elsje, één van Sietske en één van Lies.

Met een stuk touw, dat aan de doos is gebonden, trekt Lieske de poppenslee voort.

Daar ziet ze vader bij de aardappelkuil. Ze loopt er naar toe.

Vader is druk bezig een kruiwagen met aardappelen te laden.

Als het harder begint te vriezen, kan vader niet meer bij de aardappelen komen. Nu brengt hij een voorraadge in de kelder. De kruiwagen is vol.

Vader legt nu weer stro over de aardappelen. Hij gooit de aarde er over heen.

Nu is 't een mooi lang heuveltje, waarin de aardappelen veilig en beschermd tegen de kou, opgeborgen zijn.

„Zo Lies, kom je me helpen?” vraagt vader. „Maar dan ben je te laat, hoor! En weet je wat ik zou doen?”

Lieske kijkt vader vragend aan.

„Maar gauw naar huis gaan. 't Is te koud om zo langzaam te lopen.”

Als Lieske weer naar binnen gaat, is er niemand in de kamer. In de winkel is het ook stil.

Ze hoort tenminste geen stemmen.

Waar zou moeder zijn?

Lieske roept, maar ze hoort nòg niets.

Zou ze even in de winkel kijken?

Maar dat mag niet. Moeder heeft liever niet dat haar eigen kinderen in de winkel komen.

Waarom? Ja, dat wéét Lieske niet.

Maar móéder weet het wel. In de winkel staan zoveel lekkere dingen. Voor het raam staan de flessen met zuurtjes. Lekkere rode frambozen- en gele ananas-zuurtjes, waar je zo heel lang op zuigen kunt.

Dan de dozen met zwarte en bruine toffee's en blikken met chocolade kerstkransen, van die lekkere, die van binnen gevuld zijn.

Moeder kènt haar kinderen wel.

Ze weet, hoe heerlijk dat allemaal is. En ze weet ook, hoe moeilijk het is voor kinderen, er af te blijven.

Toch éven kijken, denkt Lieske. Ze loopt de gang door naar de winkel.

„Moeder,” roept ze zachtjes achter de deur.

Het blijft stil in de winkel.

Voorzichtig draait Lieske de knop om.

Ze hoort niets en dan stapt ze de winkel in.

Er is niemand.

Ze kijkt stilletjes rond.

Op de toonbank liggen heel wat boodschappen. Die zal Sietske straks weg moeten brengen.

Maar wat staat daar nog meer op de toonbank?

Lieske doet zachtjes een paar stappen verder de winkel in. Ze wil zo graag weten, wat er in die trommel zit.

Op haar tenen gaat ze staan.
O heerlijk, ziet ze, kerstkransen.
Ze telt, één, twee, drie, vier.
En wat zien ze er lekker uit!
Ze zou er zo wel in willen bijten!
Zo staat Lieske daar. Ze is helemaal vergeten, dat ze hier niet
alleen mag zijn. Ze ziet enkel maar de chocoladekransen.
Vier!
Zou moeder ze geteld hebben?
Och nee, denkt Lieske, dat kan moeder toch nooit precies ont-
houden.
En dan opeens staat ze al met een krans in haar hand. . . .
Even klopt haar 't hart in de keel. Een stemmetje in haar zegt:
„Lieske, dat mag toch niet? Dat is stelen.”
Lieske kijkt even naar de in zilverpapier gewikkelde krans.
Daar hoort ze iets.
Als moeder dat maar niet is!
Zo vlug als ze met haar stijve knie kan, loopt ze de winkel uit
en sluipt zachtjes de gang door.
De krans heeft ze in haar zak gestopt.
Wild bonst haar hartje.
Doch er komt niemand. Ze heeft zich zeker vergist.
Buiten staat haar poppenslee nog. Lieske pakt het touw vast
en gaat de weg op. Ze durft nu niet in huis te blijven.
Op de dorpsweg is het ook stil.
Lieske loopt een eindje door en kijkt dan achterom.
Er is niemand te zien.
Dan haalt ze de kerstkrans uit de zak en doet het zilverpapier
er af.
't Is vreemd, maar nu heeft ze er bijna helemaal geen trek
meer in.
Met trage kleine hapjes eet ze het kransje op.
't Smaakt haar niet.
Het zilverpapier gooit ze weg. Maar het stemmetje is niet weg.

't Lijkt net alsof het zegt: „Je bent een dief. Je hebt iets weggenomen.”

Lieske hoort het wel. Ze krijgt het er warm van.

Ze begint te zingen en probeert zo het stemmetje tot zwijgen te brengen.

Maar 't gaat niet zo vrolijk en blij als vanmorgen toen ze moeder hielp. Nee, Lieske zingt zachtjes. Ze kijkt voor zich op de weg. De poppenslee sliert achter haar aan.

Maar dan opeens. . . . wat schrikt Lieske daar.

„Prachtig,” zegt iemand vlak voor haar.

Lieske kijkt op. Daar staat boer Spinder. En wie staat daar naast hem? Hector!

Ze kijkt angstig naar Hector.

„Wat is er, Lies?” vraagt boer Spinder, „je bent toch niet bang?”

„Ja, maar. . . . dadelijk bijt hij ook nog in mijn nieuwe mantel.”

Boer Spinder kijkt verbaasd.

„Wat vertel je me nu allemaal! Heeft Hector in jouw mantel gebeten? Hoe kwam dat dan?”

Hij begrijpt er nog niet veel van.

Hector kwispelt met zijn staart. Hij wil tegen z'n baas opspringen. Maar dat mag nu niet.

„Nee Hector, af! Ga liggen. Ik moet eerst eens met jou praten,” vervolgt hij tegen Lieske.

Als hij bij haar neerhurkt, ziet hij het verband om de knie.

„Arme jij, vertel me nu maar eens.”

Boer Spinder slaat z'n arm om haar heen.

Eerst wat hortend en stotend, maar dan al vlotter krijgt hij het verhaal te horen.

„Nu begrijp ik het,” zegt de boer. „Jij domme Lieske, Hector heeft je geen kwaad willen doen. Hij wou spelen. Die fladderende mantel was juist iets voor hem.”

„Dat zei vader ook al,” zegt Lieske, die nu weer wat moed krijgt.

„Zo Hector,” zegt de boer nu, „geef Lieske gauw een poot.”

Hector, die de hele tijd rustig op de grond heeft gelegen, staat op en steekt z'n grote poot uit.

Lieske durft nog niet goed.

„Toe maar, Lieske, vooruit maar.”

Dan pakt ze de poot.

Dat vindt Hector fijn. Hij likt Lieske's hand.

„Zie je nu wel, dat hij niet bijt? Nu niet weer bang zijn, hoor!”

„Nee boer,” zegt Lieske.

„Dan mag je voor de schrik mee naar de boerin. We gaan samen eens kijken, of die nog niet wat lekkere appels voor je heeft,” zegt boer Spinder.

Lieske is nu weer vrolijk en blij.

Ze vertelt den boer van school en van haar poppen.

Zo vlug haar knie 't toelaat, stapt ze mee.

Daar ziet Lieske de boerin staan.

„Zo Lieske, kom je bij ons spelen?” vraagt de boerin.

Lieske lacht.

„Nee,” helpt de boer haar. „Ze komt heel wat anders doen. Ze komt appels halen.”

Gauw vertelt hij het verhaal.

„Ja, dan zal ik eens kijken,” zegt de boerin, terwijl ze weg dribbelt.

Even later komt ze terug met een mandje.

„Kijk eens, Lieske, dit is voor jou voor de schrik.”

Lieske krijgt een heerlijke reep chocolade.

„Dank u wel.” Lieske kleurt er van.

„En dit is voor je moeder, omdat ze extra werk moest doen door die wilde Hector.”

De boerin geeft Lieske het mandje met appels.

„O,” zegt Lieske, „dank u wel, wat zal moeder blij zijn.”

„En nu maar weer naar huis toe,” lacht vrouw Spinder.

In de éne hand heeft Lieske de mand met appels. In de andere hand het touw van de slee en de reep chocolade.

Zo kuiert ze de laan weer uit, de weg op.

In de verte ziet ze iemand op de fiets aankomen.

Wie zou dat kunnen zijn? denkt Lieske.
Dan lacht ineens haar hele gezichtje.
Het is meester De Graaf, háár meester.
„Dag meester,” roept ze, als hij bij haar is.
„Dag Lieske, ben je aan de wandel?”
Tegelijk is meester van de fiets gestapt.
„Maar wat een heerlijke dingen heb je daar!”
„De appels zijn voor moeder, meester.”
„O,” lacht meester, „ik dacht dat die voor mij waren,” en hij doet erg teleurgesteld.
Lieske kijkt naar de reep.
„Die mag u wel hebben,” zegt ze en steekt de reep den meester toe, die haar lachend aankijkt.
„Nee hoor, Lieske, dat was maar een grapje. Ik heb zelf iets voor je meegenomen. Kun je raden, wat?”
„Een boek, meester,” glundert Lieske. „Dat had u me beloofd.”
„Ja,” zegt meester, „dat heb je goed onthouden. Maar ik had 't óók onthouden, hoor. En toen ik vanochtend het briefje van je moeder kreeg, dacht ik: als Lieske het niet kan komen halen, dan zal ik haar het boek maar gaan brengen. Kijk maar.”
En hij haalt een boekje uit zijn tas. 't Is netjes ingepakt.
„Alsjeblieft, Lies, en wees er maar zuinig op. Als je later groot bent, dan denk ik, dat je 't graag nòg eens zal lezen.”
„Dank u wel, meester,” zegt Lieske met een kleur van blijdschap.
Ze weet bijna geen raad met haar schatten.
„Dag Lies, ik ga weer eens verder,” en meester stapt op de fiets.
„Dag meester,” zegt Lieske. En ze voegt er nog eens bij: „dank u wel en ik kom misschien morgen weer op school.”
„Fijn,” roept meester terug, terwijl hij nog eens met zijn hand zwaait.
Lieske loopt nu naar huis.
Het pakje heeft ze in de poppenslee gelegd.

Wat voor een boekje zou het zijn? denkt ze.
Het is lekker dik, dat voelt ze wel.
Thuis maar gauw kijken, en ze probeert nog wat vlugger te lopen.
Dan moet ze ineens weer aan de kerstkrans denken.
Dat was ze haast helemaal vergeten.
Als boer Spinder 't had geweten en de boerin en de meester, dan waren ze vast niet zo vriendelijk tegen haar geweest.
Haar blijdschap is nu weer helemaal weg.
Hoe moet ze het nu aan moeder vertellen?
Had ik het maar niet gedaan, denkt ze. Moeder zal er zo verdrietig om zijn als ze het hoort.
En als moeder de krans nu eens niet mist? gaat haar opeens door 't hoofd. Misschien heeft moeder het wel niet gemerkt.
Eén zo'n krans is toch ook niet veel.
Deze gedachte montert haar weer wat op.
— Maar ze zal het nooit weer doen! . . .
Dat neemt Lieske zich stellig voor, als ze verder naar huis teruggaat.

HOOFDSTUK VI

Als ze de buitendeur opendoet, ruikt ze dat moeder aan het vlees braden is.
Dat treft, denkt Lieske. Als moeder druk bezig is, let ze niet op me.
Dan gaat ze naar binnen met haar cadeautjes.
Verrast ziet moeder op.
„O Lieske, wat heerlijk, hoe kom je daar aan?”
„Van vrouw Spinder, moeder en ook nog een reep chocolade. Kijk u maar eens,” zegt Lieske. „En dit is van den meester. Hij fietste me achterop en toen kreeg ik het van hem.”
Lieske laat ook het pakje zien. Dan haalt ze vlug het papier eraf.
„O moeder!” juicht ze. „Kijk u eens.”

Vol trots laat ze het boek zien.
„Gerdientje,” leest ze dan.
Buitenop staat een paard met een jongen en een meisje.
„Dat lijkt ons bruintje wel, moeder!”
„Nu,” zegt moeder, „je wordt me even verwend, hoor.”
Lieske bladert even door het boek.
Ze zou zo wel willen gaan lezen, maar dat kan niet.
Moeder heeft al een werkje voor haar. Ze mag de pap roeren.
„Ziezo,” zegt moeder, „het vlees is klaar. Als jij nu even de pap roert, dan ruim ik het hier wat op. En dan ga ik eens naar die lekkere appels kijken.”
„O ja, Lies,” gaat moeder door, „ik mis een chocoladekrans. Zo een met zilverpapier er om heen. Ik meende toch heus dat er vier in de trommel waren. Weet jij er ook iets van?”
Lieske roert in de pap.
Haar hart begint weer wild te bonzen. Ze staat voorover gebogen. Zo ziet moeder niet, dat ze kleurt.
’t Lijkt wel, alsof ze heel goed naar de pap moet kijken.
En ze roert zo aandachtig.
Nu moet ik het zegen, denkt ze.
Maar dan opeens hoort ze haar eigen stem: „Nee moeder, ik ben niet in de winkel geweest.”
Het is er uit.
Nu heeft ze ook nog gejoekt.
Ze kijkt met een hoogrode kleur even opzij naar moeder.
„Dan zal ik me vergist hebben. Het was vandaag ook erg druk in de winkel,” hoort ze moeder praten.
Lieske blijft roeren.
Ze moet goed opletten, dat de pap niet overkookt.
Maar ze ziet daar niet veel van.
De tranen springen haar in de ogen.
Moeder merkt dat niet, die is druk bezig met opruimen.
Als moeder het vlees in de kelder brengt kan ze haar tranen eindelijk afvegen.
Gelukkig, moeder heeft niets gemerkt.

„De appels bewaren we voor de Kerstdagen,” zegt moeder, terwijl zij ze op de schaal legt.

„Ja moeder, fijn!”

Lieske durft moeder niet goed aan te zien.

Ze kijkt naar het boek, dat op tafel ligt.

Als het dadelijk nog licht genoeg is, ga ik voor het raam zitten lezen, denkt ze.

De tafel staat voor het raam. En tussen het raam en de tafel staat een bank. Dat is bij het eten 't vaste plaatsje van Els en Sietske. Maar Lieske zit er ook graag.

Met haar rug naar de tafel, zodat je fijn kan uitkijken over de weg.

Kijk, daar begint de pap te borrelen. Ze kookt.

Lieske neemt vlug de pannelap en zet de pan opzij van het vuur.

Moeder komt nu ook bij het fornuis om meteen het vuur te verzorgen.

Nog even drentelt Lieske wat heen en weer.

Zal ik 't moeder vertellen? Nu is er niemand.

Straks gaat 't niet meer, want dan zijn de broertjes en zusjes thuis.

En dan kan het zo moeilijk.

Neen, nog even wachten, denkt Lieske, die nu bij haar boek staat.

Eerst even lezen, 't is veel te gezellig nu.

Maar Lieske wacht en wacht net zo lang, tot de kinderen uit school komen.

Nu is het te laat.

's Avonds in bed kan Lieske niet direct inslapen.

Sietske ligt naast haar en wil nog allerlei van school vertellen.

Maar Lieske luistert niet.

„Hè, je luistert niet eens, als ik wat vertel,” doet Sietske verongelijkt.

„Ik ga slapen,” zegt Lieske, „wel te rusten,” en ze draait Sietske, die er niets van begrijpt, de rug toe.
Toch kan ze eerst niet in slaap komen.
Ze moet maar steeds denken aan wat er vandaag gebeurd is.
Eerst de krans weggenomen en toen geïjkt. En zo straks heeft ze haar avondgebedje maar gauw opgedreund.
Erbij nagedacht heeft ze niet.
Dat kon ze niet.
En ze durfde het ook niet.
Want dan had ze 't toch moeten zeggen van 't verkeerde, dan had ze vergeving moeten vragen.

Het is al heel laat wanneer Lieske eindelijk in slaap valt.

HOOFDSTUK VII

Die nacht heeft het flink gevroren.
Als Sietske wakker wordt en de neus boven de dekens steekt, voelt ze de kou.
Meteen springt ze uit bed, loopt naar de ramen en schuift met een ruk de gordijnen open.
Allemaal bloemen op de ruiten!
„Hè Lies, word eens wakker!”
„Wat?” mompelt Lieske slaapdronken.
„'t Heeft gevroren en er staan allemaal bloemen op de ruiten.”
Dan is ook Lieske klaar wakker. Een paar tellen later staat ze al naast Sietske voor het raam.
Ze blazen zolang tot er een kijkgaatje in de bevroren ruit komt.
„O, en dan gaan we vanmiddag fijn schaatsen,” juicht Siets,
„'t ijs is nu vast wel sterk genoeg.”
Daar roept moeder al beneden aan de trap: „Opschieten, kinderen, je vlug aankleden, 't is koud!”
Ja, nu voelen ze het. 't Is erg koud op de kamer.
Sietske trekt haar kousen aan en knielt voor het bed.

Lieske gaat op de stoel zitten. Knielen gaat nog wat moeilijk, maar wanneer ze haar ogen sluit, schiet haar opeens alles van gisteren weer in de gedachten.

Hè, vervelend nu weer.

Ze wacht even, tot ze hoort, dat Siets klaar is en staat dan ook weer op.

Ook op de andere kamer is al beweging.

„Ik kan me niet wassen,” roept Klaas. „Er zit allemaal ijs in de kan.”

Dan moeten ze zich maar beneden wassen.

Lieske haalt vlug de bedden af. Ze rilt van de kou, maar haar knie voelt ze nog maar een heel klein beetje.

Siets, die anders de waskommen leegt, is al beneden.

Lieske haast zich.

Diep in haar hart is 't toch weer onrustig.

Ze hoort de anderen al druk praten in de kamer.

„Zeg Lies,” roept Klaas als ze binnen komt, „wat ga jij vanmiddag doen?”

„Dat gaat jou niet aan,” bitst Lieske terug.

„Een beetje meer eerbied voor je groten broer, hoor Lies,” spot Jan.

„Ach jô,” doet Lieske boos, „waar bemoei je je meel!”

„Dag Lieske,” zegt moeder nadrukkelijk. „Ik dacht, dat je eerst groette, als je 's morgens beneden komt.”

„Oh.... eeh.... dag moeder,” antwoordt Lieske met een kleur van schaamte. 't Lijkt wel of 't nù al allemaal verkeerd moet gaan.

Ze voelt, hoe moeder haar onderzoekend aanziet.

Dan gaan ze aan tafel zitten om te ontbijten.

Als moeder de knie verzorgd heeft, meent ze dat Lieske nu wel weer mee kan naar school.

Op het schoolplein is het drukker dan gewoonlijk.

Aan de gezichten is te zien, dat er na een fijne morgen op school vakantie komt.

Er worden al plannen gemaakt over schaatsenrijden en sleeën. Daar gaat de bel.

De kinderen gaan in de rij staan en lopen de school in naar hun klas.

„Zo Lieske, ben je maar weer meegekomen voor de laatste morgen?” vraagt meester.

„Ja meester,” antwoordt Lieske en gaat op haar plaats zitten. Na het bidden begint meester te vertellen.

’t Kerstverhaal is aan de beurt.

De kinderen luisteren goed, want meester kan mooi vertellen. Ze zien Jozef en Maria de reis ondernemen en in Bethlehem aankomen, vermoeid en afgemat.

Dan vertelt meester van de herders en van de engelen, van de stal en van het kindje in de kribbe.

„Ja jongens,” zegt meester, „de mensen vinden allemaal Kerstfeest ’t mooiste feest. En jullie zullen ’t ook wel ’t mooiste feest vinden. Je krijgt cadeautjes: een boek, een sinaasappel en een krentenbol.

Dat hóórt zo bij Kerstfeest, denken jullie.

En ’t is ook heel fijn om cadeautjes te krijgen.

Maar weet je wat nu zo jammer is?

Dat is misschien wel moeilijk te begrijpen voor jullie, maar toch wil ik ’t nog zeggen. En jullie moet dat goed onthouden: Door al die geschenken, die de mensen elkaar vaak geven, vergeten ze soms ’t àllermooiste geschenk. Het geschenk van God. We vergeten zo vaak, dat God Zijn Zoon gaf, Zijn eigen Zoon. En Hij kwam bij de mensen, niet omdat die zo góéd waren, maar juist omdat ze zoveel verkéérds deden.

Hij kwam op aarde en stierf om zondaren zalig te maken.

Voor ons allemaal kwam Hij op aarde.

Voor jullie en voor mij.

Want we zijn allemaal zondige mensen.

En als we echt ons hart aan den Heere Jezus willen geven, wil Hij er ook in komen wonen.

Dan wil Hij ons alles vergeven, wat verkeerd was.

En dan weten we pas goed, hoe mooi Gods geschenk aan ons is en dan kunnen we pas ècht Kerstfeest vieren.”....

't Is heel stil als meester klaar is. Samen zingen ze:

„Hoe zal ik U ontvangen,
hoe wilt Gij zijn ontmoet?
O, 's werelds hoogst verlangen,
des sterv'lings zaligst goed?
Dat ons Uw Geest verlichte!
Houd zelf de fakkel bij,
die, Heer, ons onderrichte,
wat U behaaglijk zij.”

Lieske zingt gedachteloos mee. Ze denkt nog aan wat de meester verteld heeft. „Ons hart aan den Heere Jezus geven.... dan kunnen we pas echt Kerstfeest vieren.”

Dat heeft zij niet gedaan.

Ze voelt, dat ze zo niet door kan gaan, dat ze 't aan moeder móét vertellen.

En ze neemt zich stellig voor te zorgen dat alles vanavond weer goed is en moeder alles weet.

Wanneer de boeken zijn opgeruimd, zingen ze samen Kerstverzen, terwijl de meester erbij viool speelt.

De morgen vliegt om en eer ze het weten is het tijd.

Ze vinden 't allemaal fijn, dat 't vakantie wordt.

Géén school en wèl ijs.

Dat zal een pret geven!

En samen plannen makend, lopen de kinderen naar huis, de lange buitenwegen af.

HOOFDSTUK VIII

Het kan de kinderen thuis niet vlug genoeg gaan.
De schaatsen zijn gisteren al van boven gehaald en liggen klaar.

„Moeder, wanneer gaan we nu eten?” klinkt het telkens.
Maar iedere keer als moeder die vraag hoort, lacht ze maar eens: „We gaan aan tafel, als vader thuis komt.”

Eindelijk is het zo ver.

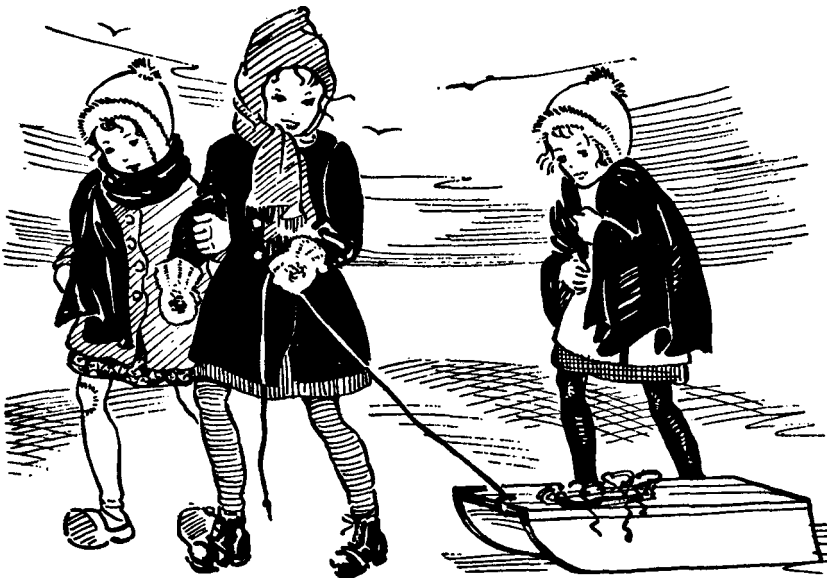
Onder het eten zitten de jongens al te popelen om gauw weg te kunnen gaan.

En wanneer vader gedankt heeft en de tafel afgeruimd is, duurt het niet lang meer of ze staan allemaal klaar.

Vader gaat ook mee.

Hij wil eerst zelf goed zien, of het ijs wel overal sterk genoeg is.

De jongens lopen mee, de schaatsen bengelend over de schou-
ders.

De meisjes komen er achteraan.
Lieske en Elsje hebben elk een heel lange sjaal om, want hun mantels zijn niet zo dik en ze schaatsen niet.
Lieske's knie is nog niet helemaal dicht. Daarom vond moeder het maar beter niet te schaatsen.
Sietske heeft een dikke jekker aan en trekt de slee. De schaatsen liggen er op.
Kijk, daar komen Willie en Hanneke al aan.
Dat is fijn, want hoe meer er zijn, hoe fijner 't gaat.
En daar heb je Willem en Tjeerd ook al.
Het clubje wordt steeds groter.
Dat zal een gezellige middag worden.
Vader probeert het ijs op het „Poeltje”. Het is spiegelglad en er zit geen enkele scheur in.
„Nu,” zegt vader, „hier op de vlakke is het wel vertrouwd. Maar nièt voorbij het riet komen, hoor! Je weet wel, daar zitten de veengaten van 't turfsteken. En daar kan het wèl gevaarlijk zijn. Dat ijs is nog lang niet sterk genoeg.
Dus je weet het! Voorzichtig zijn en niet verder dan 't riet rijden.”
Vader kijkt het groepje rond, dat al bezig is de schaatsen onder te binden.
De kinderen hebben 't aan vaders stem wel gehoord, dat 't ernst is.
Nog even helpt vader. Dan moet hij weer aan 't werk.
Klaas en Jan zijn met de andere jongens 't eerste bezig.
Ze rijden achter elkaar in een rij.
Aan 't einde van de baan maken ze een grote zwaai. De laatste heeft moeite om niet los te raken.
Telkens vliegen ze langs.
Ze willen ook geen minuut verloren laten gaan.
Vader heeft hun duidelijk gezegd, dat ze niet de hele middag op het ijs mogen blijven.
Ze moeten om vier uur thuis zijn.
Voordat het donker is, zijn er nog zoveel dingen te doen.

En het ijs duurt nog wel even.
De lucht is strak en helder.
En de wind zit in de goede hoek.
Dat troostte de jongens eerst al een beetje.
Toen ze hoorden dat Willem en Tjeerd, hun vriendjes, ook
niet de hele middag mochten blijven, vonden ze het helemaal
niet meer zo erg.
Sietske heeft ook de schaatsen onder.
Zou het nu beter gaan dan de vorige winter?
Heel voorzichtig doet ze een stapje vooruit.
Maar.... bom.... daar ligt ze al.
„Wacht,” zegt Klaas, die net even uitblaast, „ik zal eens een
rondje met je gaan. Je lijkt wel een kip, die op het ijs loopt.”
Nu gaat het fijn.
„Toe maar, Siets,” moedigt Klaas aan. „Zo moet je 't leren. En
vallen moet je ook. En niet bang zijn, want dan gaat 't niet.”
Zo krabbelt Sietske al gauw weer een beetje rond op een hoek-
je van het „Poeltje”, bij de andere meisjes.
Het middenstuk is voor de goede schaatsers.
Dan glijdt de een uit, dan weer een ander. Ze joelen en
schreeuwen het uit.
Daar komen de jongens weer aan.
„Uit de weg,” roepen ze en vlug maken de kinderen, die op de
echte baan waren, dat ze op zij komen.
Daar zwieren ze voorbij. Een hele rij achter elkaar aan.
Wat een pret hebben ze.
Maar 't wordt nog mooier.
Tjeerd en Klaas zullen de slee trekken.
Allemaal om de beurt mogen ze er in.
Eerst Lieske en Elsje.
De andere kinderen hebben alweer iets anders verzonnen.
Baantje glijden op hun hurken.
Lieske en Elsje zitten te genieten in de slee.
Wat gaat dat vlug!
Alles vliegen ze voorbij!

Kijk, daar heb je Siets. Ze schaatst met een vriendinnetje.
Heel voorzichtig glijden die twee verder.
Met een vaart vliegt de slee voorbij.
„Daaag,” roepen Els en Lies.
Maar Sietske durft niet opzij kijken.
Dan zou ze vast en zeker vallen.
Die twee maken nu al van die rare buigingen.
Met een zwaai zijn de jongens bij het eindpunt.
Daar staan alweer anderen te wachten.
De middag vliegt om.
„Hè, hè,” zuchten de jongens. Ze hebben het warm gekregen.
Nu binden ze de schaatsen af. De klok van de dorpsstoren heeft vier geslagen.
Zes jongens gaan weg.
De meisjes spelen en schaatsen al weer verder.
Nog een half uurtje en dan moeten ze ook van het ijs.
Anders wordt het te donker.
Lieske glijdt niet makkelijk en prettig is het ook niet met die knie, maar ze doet toch mee.
Opeens klinkt er boven het gejoel uit een hevig gekraak.
Krak. . . kra-aa-k — kra-ak.
Wat is dat?
De kinderen houden verschrikt op met spelen.
Een paar hollen al naar de kant.
Daar is het weer.
Krr—kraa-k—krak, gaat het.
„Els, naar de kant toe,” roept Lieske en trekt haar zusje mee.
Het ijs kraakt weer.
Maar wie staat daar achter het riet midden op dat poeltje?
O, het is kleine Riekje van den veldwachter, Willie's zusje.
Hoe komt die daar?
Heeft ze de kinderen soms horen spelen en schreeuwen?
En heeft ze nu ook mee willen doen?
Kleine Riekje staat daar doodstil.

De handjes houdt ze in de hoogte.
Kraa-a-ak.
Een grote scheur is in het ijs gekomen.
Nu gilt Riekje het uit. Ze durft zich niet te bewegen. O, ze is zo bang voor het ijs.
En de kinderen op de kant?
Verlamd van schrik staan ze daar.
Dan opeens stapt Willie tussen het groepje uit op het ijs.
Ze loopt zo vlug ze kan naar Riekje, haar kleine zus.
„Kom dan, Riekje,” roept ze.
„Riekje, hier komen,” roepen nu ook de kinderen aan de kant.
Maar Riekje staat onbeweeglijk.
Geen stap durft ze te verzetten.
Willie pakt haar zusje bij de arm en wil gauw terug lopen.
Maar dan klinkt een hevig gekraak op de plaats waar de beide meisjes staan.
Het ijs buigt en barst.
Een gulp water schiet over het ijs heen.
„Help! help! móéder!!”
Willie en Riekje zakken weg in het donkere gat.
Dan beginnen de kinderen aan de kant te gillen: „Help, Help!”
Ook in het water roept Willie: „Help! Help.”
Wanhopig steekt ze haar hand omhoog.
Het water is zo koud, en 't lijkt wel of ze naar beneden wordt getrokken.
Ze gilt het uit.
Lieske staat nog steeds te kijken.
Alles duurde slechts een paar tellen, maar het lijken wel uren.
Ze ziet Willie's hand uit 't water opsteken.
Ze zal verdrinken en Riekje ook.
Dan opeens. . .
„Lies! Niet doen. Voorzichtig!” roepen de meisjes.
Lieske is weer het ijs op gegaan.
Ze hoort de angstige stemmen achter zich, maar ze stoort er zich niet aan.

Ze ziet alleen maar het gat in het ijs.
Ze denkt alleen maar aan Willie en Riekje die zullen verdrin-
ken, als er niet geholpen wordt.
„Hulp gaan halen!” roept ze achterom, terwijl ze haar sjaal los-
maakt.
Er zijn al een paar meisjes weggehold.
Lieske loopt verder het ijs op.
Het kraakt onder haar voeten.
O, ze is ook zo bang.
Maar ze moet toch helpen.
Hoe?
Ja, dat weet ze nog niet.
Ze weet alleen, dat de sjaal er goed voor is.
Willie ziet Lieske aankomen.
Met haar ene arm probeert ze haar zusje boven te houden.
Met de andere hand steunt ze op het ijs. Als het maar niet af-
brokkelt.
Nu ze Lieske ziet, wordt ze even wat kalmer.
„Help me, Lies!” roept ze.
Lieske nadert de gevaarlijke plek al dichter.
Plotseling breekt het angstweet haar uit. Een benauwend
gevoel beklemt haar.
Hoe kan zij helpen?
Zij, Lies, die zoveel lelijks heeft gedaan!
Als zij nu eens verdronk?
De angst verlamt haar voeten.
Ik kan niet helpen, denkt ze. Waarom heb ik niet direct alles
aan moeder gezegd?
Meester vertelde toch ook van vergeving.
En toen had ze het wel willen zeggen, maar toen was moeder
er niet.
En uit school. . . .
Daar roept Willie weer.
„O Lieske, help dan toch! Ik kan het niet langer houden! Lies-
ke! Moeder, moeder!”

Haar stem gilt over het ijs heen.
Lieske hoort de angst, die er uit opklinkt.
Maar Lieske hoort ook een stemmetje in haar.
„Waarom heb je het niet verteld?” vraagt dat stemmetje.
„Maar de Heere Jezus is toch bij je. Vertel het Hem maar, Hij luistert altijd.”
En dan midden op het ijs, zonder haar handen te vouwen of haar ogen te sluiten, bidt Lies: „O Heere, vergeef het me. . . . Ik was zo ondeugend. . . . Ik nam de krans weg en ik heb ook gejoekt. . . . Vergeef me, Heere Jezus. . . .”
't Is alles in een ogenblik door Lieskes gedachten geflitst.
Een paar meter van het wrak gaat ze op haar buik liggen.
Het ijs kraakt erg.
Voorzichtig schuift Lieske naar het open wak toe.
Hoe durft ze nu ineens wel?
Ze is nu dicht bij de rand van het ijs.
Haar sjaal gooit ze voor zich uit.
Nee, mis. Willie kan er niet bij.
Dan schuift ze nog weer wat dichterbij. . . . heel voorzichtig. . .
„Willie, pak de sjaal. . . .” roept Lieske en ze gooit opnieuw de sjaal vooruit.
Gelukkig, de sjaal ligt nu voor het grijpen.
Vlak bij Willie's hand.
„Toe Willie, pakken. . . . ik houd de sjaal vast. . . .”
En ja, Willie heeft de sjaal.
Een snik gaat door Lieske heen.
„Help ons verder, lieve Heere. . . . ! Ik ben zo bang, vergeef me, moeder.”
Stil blijft Lieske op haar buik liggen.
Ze durft zich niet te bewegen.
De sjaal houdt ze stijf vast, want aan de andere kant hangt Willie met haar zusje er aan.
De knie doet pijn, dat voelt Lieske nu ineens.
Maar wat geeft ze daarom?
Het is zo licht en gelukkig van binnen.

De Heere Jezus heeft haar gehoord, dat voelt ze.
Nu probeert ze achteruit te schuiven.
„Nog even geduld, Willie, ze komen direct helpen.”
Ze probeert te lachen, maar dat gaat niet zo goed, want haar
knie doet nou toch wel erg zeer.
Willie zegt niets meer. Ze kan niet meer. Het wordt te zwaar

voor haar. Riekje's gezichtje is akelig bleek en stijf. Ze laat
zich maar hangen.
Willie's arm doet er pijn van.
Daar kraakt het ijs weer onheilspellend.
Lieske hoort het onder zich.
Nu ga ik ook in het water, flitst het door haar heen.
Kra-a-k.
Een grote ijsschots breekt af.
Willie en Riekje zakken weg.

En Lieske, die de sjaal vasthoudt, wordt meegetrokken, het water in.

De scherpe ijsrand stoot tegen haar knie.

Lieske voelt een hevige snijdende pijn.

Het maakt haar wee.

Het ijskoude water dringt door haar kleren heen.

Ze zakt weg.

Maar daar voelt ze niets meer van.

Ze voelt geen hand, die haar optrekt.

Ze voelt niet de deken waar boer Spinder haar inwikkelt.

Ze voelt ook niet de vochtige snuit van Hector, die haar handen likt.

Niets van dat alles, wat er om haar heen gebeurt, merkt ze.

Als Lieske weer wakker wordt, ligt ze in bed, lekker warm toegedekt met een hete kruik aan haar voeten en een hete kruik aan haar zij.

Lieske kijkt op. Moeder zit naast haar bed.

Hoe kan dat? denkt Lieske. Hoe kom ik in moeders bed te liggen?

Moeder heeft gezien, dat Lieske de ogen opendoet.

Ze buigt zich over Lieske heen.

Die kijkt haar met grote ogen aan.

Dan opeens weet ze het weer.

„O moedertje, vergeef me,” zegt Lieske.

De tranen schieten haar in de ogen.

„Maar kindje, daar is niets te vergeven. Doe nu maar rustig aan. Je hebt in het water gelegen. Maar je bent een flinke grote Lies.”

Moeder strijkt Lieske de piekerige haren van 't voorhoofd weg.

„Nee moeder, dat is het niet, ik heb de kerstkrans weggenomen.”

„Wat zeg je nu, Lieske? Jij?”

Moeder kijkt haar verbaasd en verschrikt aan.

„Ja moeder en ik heb ook gejoekt! Wilt u het me vergeven?”

De tranen rollen Lieske nu over de wangen.

„O moeder, ik was zo bang op het ijs.... en Willie riep maar en ze zag er zo raar uit.... En ik durfde niet te helpen.... O moedertje, ik was zo alleen.... omdat ik gejkot had....”

Lieske snikt het nu uit, even moet ze wachten voor ze verder vertelt. Ze voelt moeders hand.

„.... En toen heb ik den Heere Jezus gevraagd.... of die me vergeven wilde.... en me helpen wou.... Vergeef u het me nu ook.... het was zo lelijk van me.... En ik heb er zo'n spijt van....”

Lieske kijkt met betraande ogen naar moeder.

Dan ziet ze dat ook moeder huilt.

Ze slaat de handen om moeders hals.

„Moeder, als ik nu eens verdronken was, dan had ik het u nooit kunnen vertellen.”

Moeder zegt niets.

Ze kàn niets zeggen op dit ogenblik.

Zacht sluit ze de armen om Lieske heen.

't Blijft even stil.

„Kindje toch, mijn eigen Lieske,” fluistert ze dan heel zacht.

„Hoe is 't toch allemaal zo gekomen? Natuurlijk vergeeft moeder het je.”

Dan vertelt Lieske hoe ze de kerstkrans wegnam en van den meester en hoe ze het telkens had willen zeggen.

„En weet je, waar ik nu zo heel erg blij om ben, Lieske?” vraagt moeder.

Lieske kijkt moeder aan.

„Dat je niet alleen aan den Heere Jezus om vergeving hebt gebeden, maar dat je 't mij ook hebt gevraagd. Want dat laatste is eigenlijk nog moeilijker dan 't eerste. En als je echt berouw hebt, dan wil de Heere Jezus 't je vergeven. Weet je wat ik geloof, Lies? Dat je nu wel echt Kerstfeest zal kunnen vieren. Je weet toch wel goed, waarom de Heere Jezus op aarde kwam?”

Lieske knikt. Ze denkt aan wat meester de Graaf vanmorgen op school heeft verteld.

En ze voelt hoe alles nu weer goed is.

In haar hart is nu geen onrust meer.

HOOFDSTUK IX.

Zo wordt het eerste Kerstdag.

Als vader en de kinderen thuis komen uit de kerk, draagt vader Lieske naar beneden.

Ze mag op de divan liggen.

De knie is er niet op vooruit gegaan. Het ijskoude water en de scherpe ijsschots hebben er een lelijke wond van gemaakt.

Lieske kan nu na het eten ook niet meegaan naar het Kerstfeest.

En toch vindt ze dat niet zo heel erg; ze is immers al blij genoeg.

Wanneer de andere kinderen zich aankleden om weg te gaan, ligt Lieske maar te lachen en te praten.

„Vind je het heus niet erg, dat je niet mee kunt?” vraagt Sietske. „De Kerstboom zou zo mooi worden en we krijgen een sinaasappel en dan 't Kerstverhaal!”

„Nou, maar als jij niets krijgt, mag je mijn sinaasappel wel hebben,” biedt Klaas aan.

„Hè, jô, dat hoeft toch niet.”

„Nee,” meent moeder, „ik denk wel dat mijnheer Elzinga een pakje voor Lieske apart zal houden. Dat gebeurt anders ook altijd. Kinderen, die niet kunnen komen, krijgen hun pakje thuis.”

„O kijk, daar is Willie,” roept Elsje.

Vlug wordt de deur opengedaan en daar stapt Willie binnen.

„Dag allemaal,” zegt ze en loopt dan op Lieske toe.

„Dank je wel, Lies,” vervolgt ze zacht, „en dit is voor jou. . . .

Ook moest ik je dag zeggen van Riekje.... Ze ligt nog in bed.... want ze is erg verkouden...."
Lieske heeft het pakje al opengemaakt.

„O moeder, kijk eens,” roept ze verheugd uit. Ze haalt een mooi ringetje uit het doosje.
„O, het is echt zilver, kijk maar. Dank je wel, Willie.”
’t Past haar precies.
„Hoe wist je, dat het zo wijd moest zijn?”
„Oh,” antwoordt Willie, „moeder heeft gemeten hoe dik mijn

vinger is. En ze dacht, dat het jou dan ook wel zou passen.”
Nog even bewonderen ze het ringetje. Lieske voelt er zich echt rijk mee.

„Kom jongens. . . . we moeten gaan, want anders komen we te laat,” waarschuwt vader hen.

Vrolijk pratend gaan ze nu samen op weg.

Lieske blijft met moeder alleen achter.

Af en toe kijkt ze naar haar ringetje; er zit een rood steentje in, dat zacht glanst.

Het is een mooi cadeautje.

„Nu zal 't Kerstfeest wel begonnen zijn, moeder,” meent Lieske, wanneer de klok halfdrie slaat.

„Ik denk 't ook wel, Lieske.”

't Blijft stil in de kamer.

De kachel snort, de klok tikt duidelijk.

Lieske ligt wat dromerig voor zich uit te kijken op de divan.

Alles wat er de laatste dagen is gebeurd, gaat haar nog eens weer door het hoofd.

't Is toch maar fijn, dat 't allemaal weer zo goed is gekomen, peinst ze.

Ze heeft telkens moeten denken aan meester de Graaf, toen hij bij de Kerstvertelling op school zei: „En als we echt ons hart aan den Heere Jezus willen geven. . . . dan kunnen we pas echt Kerstfeest vieren.”

Nù begrijpt ze pas goed, wat meester daarmee bedoelde.

En dat geeft haar een stille blijdschap.

„Ligt Lieske een beetje te doezelen?” hoort ze opeens moeders stem.

Lieske kijkt op.

„Nee moeder, maar. . . . eh. . . . ik dacht er aan, dat ik 't nu zo fijn vind,” en ze voegt er vlug bij, om haar verlegenheid wat te verbergen: „Gaat u gauw thee zetten?”

Moeder staat op. Ze begrijpt best, hòe Lieske dit bedoelt en wàt ze fijn vindt.

Ze weet het wel, want moeder heeft gemerkt, dat 't nu weer de oude Lieske is, die nooit geheimen voor haar had.

Wanneer 't theelichtje brandt en de thee klaar is, steekt moeder ook een paar kaarsen aan.

't Is alsof de kamer nu geheel veranderd is.

Een zachte glans ligt over alles.

Lieske zucht van genoeg. „Wat is 't nu gezellig, moeder.”

„Ja, dat is 't,” stemt moeder toe, „en weet je wat ik nu ga doen?

Nu horen de anderen de Kerstgeschiedenis in de kerk en daarom ga ik die nu hier aan jou voorlezen.”

Een ogenblik later klinkt moeders stem door de kamer: „En het geschiedde in die dagen, dat er een gebod uitging van den keizer Augustus. . . .”

Wat leest moeder eerbiedig.

Lieske ligt stil te luisteren, haar ogen turen naar de brandende kaarsen, waarvan de vlammetjes zacht glanzen.

Deze keer had ze voor 't eerst eigenlijk ècht begrepen, hòe je Kerstfeest moest vieren.